

NA OKRAJ NOVÉ DOBY

SBÍRKA AKTUÁLNÍCH POLITICKÝCH PUBLIKACÍ

	K
STO DOKUMENTŮ O VZNIKU VÁLKY	
Výbor z úřední německé Bílé knihy	15.—
<i>Dr. V. Fiala</i> , PORAŽENÁ FRANCIE	45.—
<i>W. Ziegler</i> , CO ČEKÁ FRANCH	9.—
<i>K. Lažnovský</i> , HOVORY S DĚJINAMI	9.—
<i>K. Lažnovský</i> , REVOLUCE NA POSTUPU	5.—
<i>von der Goltz</i> , O ŽIDECH	9.—
<i>V. Lymington</i> , HLAD V ANGLII	9.—
<i>B. M. Roelli</i> , EMIGRANTI JSOU VINNÍ	12.—
<i>W. Picht</i> , FRONTA NEUŽE	12.—
<i>Dr. Dietrich</i> , REVOLUCE MYŠLENÍ	5.—
<i>Briffault</i> , ÚPADEK A PÁD BRITSKÉHO IMPERIA	9.—
<i>Plachý</i> , NORSKÉ TAŽENÍ	12.—
<i>Dr. E. Vajtauer</i> , VZPOURA EVROPY	9.—
<i>O. Ulrich</i> , ANGLIE BEZ MASKY	30.—
<i>E. Moravec</i> , V ÚLOZE MOUŘENÍNA	45.—
<i>Jar. Novák</i> , ŠKOLA ROZUMU	15.—
<i>Dr. F. Lelek</i> , PRAVÁ TVÁŘ ŽIDOVSTVA	50.—

Celá serie K 300.—

DODÁ KAŽDÝ KNIHKUPEC!

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA XII

Vydává, tiskne a expeduje Orbis a. s., Praha XII., Schwerinova 62. Vychází v nepravidelných lhůtách nejméně čtyřikrát ročně. Poštovní dohlédací úřad Praha 25. — Praha dne 25. ledna 1941.

„PROJEVY“ POLITICKÝ SBORNÍK

Dr. OTTO DIETRICH

ŘÍŠSKÝ TISKOVÝ ŠÉF

Duchovní základy nové Evropy

ORBIS - PRAHA

číslo 1

K 250

„PROJEVY“

politický sborník

č. 1.

1941

NAKLADATELSTVÍ ORBIS · PRAHA XII

Dr. OTTO DIETRICH

Duchovní základy
nové Evropy

Přeložila

RŮŽENA KADLECOVÁ

1941

NAKLADATELSTVÍ ORBIS · PRAHA XII

*Na pozvání presidenta Německé Akademie,
ministerského předsedy Dr. Sieberta, říšský tiskový šéf
Dr. Dietrich pronesl tento projev ve slavnostním zase-
dáni Akademie, které se konalo za veliké účasti dne
20. ledna 1941 ve Španělském sále na Hradě pražském,
za přítomnosti říšského protektora v Čechách a na Mo-
ravě, svob. pána von Neuratha, a státního presidenta
Dr. Háchy.*

Pánové,

jestliže dnes, uprostřed mohutného vojenského zápasu, žádám tak vybraný kruh posluchačů o pozornost pro duchovní téma, jsem vám především povinen slovem odůvodnění.

Boj, který je dnes vybojován na bitevních polích a na mořích posledním prostředkem národů, „ultima ratio“, silou zbraní, jest — o tom jistě dnes už není pochyby — ve své nejhlubší podstatě bojem dvou světových názorů. Za armádami a eskádrami ze železa a ocele a spolu s nimi odehrává se zápas duchů, v němž zápolí nová myšlenka lidského soužití, která se zrodila z dvou největších kulturních národů evropské pevniny, s duchovými silami minulosti o svou svobodu a budoucnost.

Ve svém novoročním provolání Vůdce nazval tento zápas německého a italského světa zápasem převratného významu pro budoucí vývoj lidstva. V politické rovině formuloval jej jako „boj nacionálně socialistických lidových práv proti plutokratickým výsadám“. „Německý svět“ — řekl tehdy — „překonal, právě tak jako svět italský, věk výsad několika plutokratických kapitalistů a postavil na jeho místo věk lidu.“ „Zatím co ostatní svět se chystá, aby chudákům ukradl i to málo, co ještě mají, vystupujeme my proti majetnému světu, odhodláni, že vybojujeme chudákům všeobecná lidská práva.“

V tomto Vůdcově jasném výkladě o frontách vystupují zřetelně vrcholné souvislosti dnešního mocensko-politického zápasu. Stařecký světový názor lidského věku, který spěje ke konci, vrhá se ještě jednou proti vítězným prin-

cipům mladé epochy, která je na vzestupu, aby všemi prostředky své nasycené plutokracie rdousil síly nového řádu a aby je opět srazil zpět do stavu chudoby a mdloby, z něhož se zdvihly.

Reakční demokracie západu odmítly všechny pokusy evoluce pokojnou cestou a vyhlásily válku revolučním nositelům nového vývoje.

Dostalo se jim boje, který chtěly mít!

Osmdesátipětimilionový národ Němců přijal vyzvání. Připravil Francii zničující porážku a zpupné Anglosasy, kdekoli se mu postavili k boji, zahnal na jejich ostrov jako spráskané psy. Prorazil jejich blokádu a blokuje je sám! A vítězné tažení proti vyzyvatelům dovede až do konce právě tak, jako je začal.

Zde — v tomto boji, který rozhoduje o osudech — vítězí nejen síla zbraní, nýbrž také duch, kterým jsou tyto zbraně prochnuty a neseny. S těmito vojáky, které obdivuje svět, a s těmito armádami, pro něž není překážek, pochoduje nová doba, pochoduje nová velká myšlenka, která se zrodila z lůna lidu a je ztělesněna v jeho Vůdci. V tom je vrcholné tajemství jejich nezdolné síly.

Jsou národové, kteří pochopili tyto hluboké vztahy a poznali v nich účinek tvůrčích sil ve vývoji lidstva. A jsou jiní národové, jejichž vládnoucí vrstvy v nasycené samolibosti svých omezených názorů, ve zkornatění svých pojmů a v horizontálním ustrnutí svého myšlení učinily lid hluchým, aby neslyšel ani jediného úderu zvonu přírody, a oslepily jej, aby neviděl ani jediné duchovní perspektivy v toku událostí, které leží mimo hranice jejich vlastní omezenosti. Považují samy sebe za poslední cíl pokroku a demokracii za konec lidského vývoje. Proto spílají tomu, čemu nerozumějí, proto plivají po tom, co nedovedou pochopiti. Poněvadž vojensky nemohou vyhráti

válku, rozpoutaly proti mocnostem Osy válku m o r á l n í. A tou měrou, jakou se hroutí jejich hladová blokáda, pokoušejí se obklíčiti Německo a Itálii blokádou nenávisti. Za tím účelem uvedly v pohyb všechny zlé duchy své zruďné demokracie proti lehkověrnému a lži tak přístupnému lidu. Obestírají mozky mlhou frází a za pomoci sítě lživých zpráv, kterou je opředeno tolik národů, uvedly velikou část světa do stavu — řekl bych — duchovní hysterie, aby si v tomto čarodějnickém kotli vzbouřených nenávistí a groteskní nevědomosti uvařily polévku své morální pomluvy.

Nemyslím, pánové, že vám líčím tyto události příliš drasticky. Kdo sleduje každodenně publicistiku anglosaského světa, ví, že zde bylo dosaženo takového stavu duchovního zmatku, že nemůže již býti stupňován. To, co je zde uváděno v souvislost s logikou, je již téměř znepokojující po lékařské stránce a patří do oblasti psychiatrie. Připomíná nám to fantastickou novelu Edgara Allana Poea, v níž učenec navštíví soukromý ústav pro duševně choré, ve kterém byl uskutečněn princip „individuální svobody“. Ušetřili nákladný ošetrovatelský personál tím způsobem, že v důvěře v porozumění a diskretnost bláznů pověřili několik šilenců, aby dohlíželi na ostatní a vykonávali na ně vliv. V průběhu událostí se pak ukázalo, že ústavní lékař, který zasvěcoval cizince do zásad vedení ústavu, byl ve skutečnosti duševně chorý, který se svými společníky přemohl všechn ošetrovatelský personál a zavřel jej do cel pro zuřivé blázně. Zdá se, že zde Bohem nadaný básník v jasnozřivém okamžiku odhalil skutečnou povahu anglosaského duševního stavu! Rozum byl zavřen do cely pro zuřivé blázně a šilenci byli puštěni k veslu! To je, jak se zdá, skutečné řešení záhady.

Tato válka přinesla již mnoho rozhodnutí. Podala důkaz

o drtivé vojenské převaze Německa. Skrze ni padlo již rozhodnutí na evropském bojišti. Německo prorazilo nepřátelskou blokádu a vytvořilo si v Evropě nevyčerpatelné vojenské prostředky a hospodářské síly. Z problémů, které v této válce zůstávají ještě nerozřešeny, zdá se mi jedním z nejdůležitějších tento duchovně psychologický problém: osvobození mozků. Německá branná moc musila nejprve prorazit Maginotovu linii, aby umožnila francouzskému lidu poznání pravdy a osvobodila jej od řetězů lži, jimiž byl spoután. Skutečnost, že v této válce teprve meč musí pro ni vybojovat pravdu, jistě neobohatí slávověnec demokracie. Má být snad v tomto domněle tak osvětleném a pokrokovém světě demokratů i nadále nutno, aby teprve síla zbraní přiváděla lidi zpět k poznání skutečnosti, k rozumu a k vystřízlivění?

Kdy se konečně sjednotí duchovní svět tohoto pobouřeného evropského kontinentu, aby s celou svou mravní autoritou učinil průlom do valu frází a nepravd, který dnes obklopuje národy? Kdy konečně ujmou se slova myšlenkové síly tohoto světadílu, které se přece mohou dovolávat toho, že proto vybudovaly a oplodnily kulturní svět, aby světlu prorazily cestu do houštiny duchovního zmatku, který bují v mozcích velké části lidstva a zarůstá je? To je otázka, která musí být jednou pronesena před celou veřejností, poněvadž hýbe miliony. Či snad by evropský duchovní život, který vykonal již tolik velkých činů a daroval je lidstvu, neměl už v této chvíli vývoje, rozhodujícího o staletích, odvahu a sílu, aby poznal cestu k novým výšinám a ukázal ji národům?

Zdráhám se tomu uvěřiti. A to, že vy, pánové, jste uposlechli výzvy Německé akademie a dostavili se na toto důstojné místo evropského duchovního života, posiluje mne v mém přesvědčení právě tak jako skutečnost, že mně před

takovým forem, jaké je zde shromážděno, byly jako téma mé přednášky dány duchovní problémy nové Evropy. Pokusím se, abych učinil po právu tomuto úkolu tím, že vám podám výklad o velkých nových myšlenkách, které vytvořil německý duch ve věku nacionálního socialismu, a že je včlením do velkých duchových souvislostí, které určují osud a soužití evropských národů.

Vůle k pořádku, úsilí o vyšší a pokrokovější vývoj jsou morálním zákonem, „vyšším příkazem“ v životě národů. Aby mohli splniti tento příkaz, lidem byly dány dvě vrcholné tvůrčí síly: myšlenka a osobnost. Myšlenka a osobnost jsou nositeli lidského vývoje. V jejich synthese vrcholí život, v ní lidský život dospívá k své nejvyšší formě.

Muži tvoří dějiny, avšak osudy národů jsou určovány tvořivou silou vládnoucích myšlenek. Skrze genia Bohem nadaných mužů spatřují světlo světa a odhalují to, co dřímá hluboko v duši národů. Velké myšlenky jsou jako milníky na cestě lidstva, jsou to východiska lidského pokroku. Pochodeň ducha, nesená odvážnými muži, ozařovala vždy cesty lidstva. Takové nosné myšlenky, které přivádějí zákony života zpět do vědomí národů, měly za všech dob rozhodující vliv na vývoj evropských kulturních národů, povznášely je, byly-li tyto národy mladé a plné životní síly, a srážely je k zemi, šlo-li o národy přežilé, které začaly stařecky slábnouti.

Děni našich dnů je velké a mohutné. Převraty, které jindy zrály k vývoji po staletí, uskutečňují se v průběhu několika let. Myšlenky, které obepínaly svět, blednou. Myšlenkové budovy, které byly zdánlivě neochvějně pevné, se začínají kymácti. A z troskek starého a minulého vystupuje před námi nový obraz světa. Kdo z nás by mohl pochopiti dnešní děni, které vytváří osudy národů, jen s pouhého hlediska toku událostí, pod úzkým zorným

úhlem každodenního života? Jen z perspektivy velkého vývoje lidstva nabývá toto dění podoby posvěcené duchem! Pochopiti je lze jen v pojmech nového světa představ!

Není pochyby o tom, že stojíme na prahu nové doby, ba že jsme již vkročili na první stupeň nového vývoje. Myslím, že chceme-li poznati dnešní převratné dění v celé jeho velikosti a v celém jeho významu, musíme začít u nejhlouběji ležících kořenů.

Také lidské tvoření pojmů podléhá pokračujícímu vývoji. Právě tak jako jednotlivcův intelekt se od kolébky až do hrobu vyvíjí rovněž ve stálé proměně pojmů, tak také myšlenkový statek pospolitosti vyrůstá z dědictví generací a ze zkušeností staletí. Období duchovního klidu a doby zrání se střídají s revolučními průlomy našich sil poznání, jestliže včerejší metody myšlení se staly neplodnými pro poznání duchovních a sociálních problémů nové doby.

U takového úseku stojíme dnes. Nejen v politickém a sociálním životě, nýbrž také v myšlení se uskutečnila revoluce. Vychází z dvou velkých kulturních národů pevniny, Německa a Itálie, a oplodní jiné národy tou měrou, jakou jí chtějí pro sebe využít.

Chceme-li poznati a změřiti tvůrčí síly, které dávají Evropě novou podobu a určují její vývoj, můžeme tak učiniti jen tím způsobem, že prozkoumáme prvky, ze kterých vznikly tyto síly, aby se staly skutečností.

V obraze světa, který nám odhaluje nacionálně socialistická myšlenka, otočila se osa poznání: nastal tu obrat od „já“ k „my“, od jednotlivce k pospolitosti. Tímto obratem byl v duchovním světě proveden průlom, který opravuje myšlenkovou chybu staletí! Duchovně dějinný čin, který byl takto vykonán, záleží v tom, že svrhl s trůnu individualistické myšlení, které po staletí ovládalo náš vývoj, a

nahradil je myšlením, které je si vědomo pospolitosti, které dává našemu životu zcela nové základy a otvírá obrovské možnosti uplatnění.

Odůvodnil jsem tuto základní skutečnost po neotické stránce v řadě dřívějších přednášek a dnes bych se touto stránkou rád zabýval jen potud, pokud to vyžaduje souvislost.

Základ individualistického myšlení tvoří mylný předpoklad, že člověk jest individuum a že také ve všech svých životních projevech musí býti za individuum považován. Na tomto předpokladě, který byl neoticky nesprávný, ačkoliv vypadal tak nedotknutelně a byl přijímán jako samozřejmý, byla po staletí budována budova individualistického myšlení jako babylonská věž. Ostrovtipu tak mnohých filosofů této individualistické epochy uniklo, že člověk jako osamocený „já“ není ve světě vůbec skutečností, nýbrž že ve všem svém jednání je bytostí kolektivní, v rodině, v přirozené lidové pospolitosti, v pospolitosti rasy, národa, jehož je členem, v celku, jemuž je více či méně zavázán. Přehlédli základní skutečnost, že pospolitost, v níž probíhá lidský život od kolébky až do hrobu, je nejen podmínkou jeho bytí a jeho možnosti uplatnění, nýbrž také pojmovým předpokladem, kategorií jeho myšlení. Nedospěli k poznání, že ve všech oblastech lidského soužití nikoli individualistické a liberalistické, nýbrž jen celistvostní myšlení, které je si vědomo pospolitosti, může nám otevřít svět skutečnosti a že v podstatě pospolitosti dané přírodou jsou uzavřeny též všechny síly jednotlivcovy poznávací schopnosti.

Individualistické myšlení — řekl bych — bylo duchovní konstrukční chybou celého lidského věku. Je velkým duchovním činem naší doby, že se vymanila ze zamotaného přediva individualismu, od něhož se nedovedla osvoboditi ani sociální hnutí minulého století, a že dospěla k poznání,

že pospolitost jest jedině možnou základnou našeho myšlení a konání. Tím byla uskutečněna jedna z nejpronikavějších revolucí v dějinách duchovního vývoje. Tato revoluce myšlení jest klíčem k bráně nové doby. Zahrnuje všechny obory života a přináší ve všech oblastech řešení, která nebyla dosud provedena. Život toho, kdo má tuto novou základnu myšlení, je uspořádán rozumně a jasně, neboť tato základna je mostem k novému stupni vývoje lidského poznání, jež nás vede k novým břehům pokroku a kultury. A to, pánové, není snad jen nějaká smělá konstrukce nebo prázdná teorie, nýbrž oblažující skutečnost, za kterou stojí plnokrevný život.

Pro naši generaci znamená ovšem tato revoluční proměna problémy, které jsou zčásti velmi závažné. Příchod nové doby vyvolává často zdánlivé rozpory u těch, kteří jsou zatíženi mořem předsudků minulosti a kteří proto jen s největší nedůvěrou vstupují na novou půdu přítomnosti. Nevědí dosud, že to, co pozorováno pod zorným úhlem minulosti, se zdálo radikálním a nemožným, stává se přirozeným a pochopitelným, zaujmeme-li nové stanovisko. Ten, kdo vyrostl ještě v minulé epoše, kdo se učil mluvití její řečí a myslití jejími myšlenkami, nemůže s pojmy starého světa rozumětí světu novému.

Jiní opět, jejichž poznávací schopnost je ještě poněkud zastíněna minulostí, zatím co byly již překročeny první stupně nové doby, považují všechno nové za mylnou nauku a bojují proti tomu s vášnivostí domýšlivých fanatiků pravdy, kteří byli uvedeni na nesprávné duchovní cesty. Představují si, že nynější válka musí probíhat podle stejného schematu jako válka předchozí, zatím co ve skutečnosti stojí tu proti sobě zcela jiné a nové síly, na které již nestačí. Jejich mozky se zdráhají uznati nejprimitivnější zákony lidské logiky. Zatím co jim voda sahá již až po krk,

mluví tito pošetilci o vítězství a dopouštějí se tím zločinu, který hraničí již s politickým rouháním.

A pak jsou tací, kteří vybuodovali své panství a svou moc na plutokratické zrůdě individualistického myšlení. Obávají se právem vítězství nových myšlenek, neboť poznávají v nich nebezpečí ohrožující jejich vlastní existenci a bojují proto proti nim nejzavřitelnějšími prostředky jako proti výplodu pekla.

Po tisíciletí lidé věřili, že země je plochá deska a ještě před 400 lety byli přesvědčeni, že slunce se točí kolem země. Před 400 lety Němec objevil, že země jest pouze bezvýznamná hvězda, která právě tak jako nesčetné jiné krouží kolem slunce. S tímto poznáním zřítíl se tehdy rovněž jeden svět a bylo zahájeno budování světa nového, světa pokroku. Také tehdy vrhly se síly reakce a brutální nesnášenlivosti proti triumfu pravdy a právu nového života. Kopernikovo učení se octlo na indexu, Galilei byl uvržen do žaláře a Giodano Bruno byl poslán na hranici.

Dnes v rovině myšlení se uskutečňuje opět kopernikovská revoluce ducha. Dnes dospíváme k poznání, že svět se netočí kolem jednotlivce, nýbrž kolem pospolitosti, kolem národa, jehož osudem je nesen jednotlivec. A opět jako tehdy síly zpátečnictví, reakcionáři plutokratického světa zdvíhají své hlavy, aby potlačili pokrok v životě národů a udušili pochodeň ducha v krvi lidu. Znovu se sdružují temné síly přežilé doby, síly, které využívají lidské zaostalosti, aby postavily hranici duchovní nesnášenlivosti pro bojovníky pokroku. Tentokráte však nositelé nových myšlenek mají nejen právo, nýbrž — bohudíky — také moc, aby vystoupili proti škůdcům a aby je srazili k zemi! A poněvadž není dosti silná, aby silou svých zbraní zastavila kolo vývoje, domnívá se tato zakřiknutá inkvisice, že nás může potříti světovou koalicí nenávisti.

Vynikající Angličan napsal před několika dny v Londýně:

„Jak to uděláme, abychom vyhráli tuto válku? Máme k dispozici dvojí metodu, abychom dosáhli cíle: metodu brutální síly, bitvy mezi dvěma armádami, a metodu duchovního přemlouvání, bitvy hlav. Umění totální války záleží v obratném vzájemném clonění těchto metod, při čemž je nutno si uvědomiti, že vítězství na bitevním poli ducha přináší s sebou automaticky úspěšný výsledek války. Musíme se svým vojenským výkonem kombinovati silně a vítězně tažení na bitevním poli hlav.“

Zbrání, které používají Anglosasové na tomto bitevním poli hlav, jest morální demagogie. Proto podnikli ofensivu slov. Proto nyní zahájili proti nám řečnickou bitvu. V záplavě ministerských projevů, které přes své čtyři stěny vytrubují do světa, páchají křivdu na nejvznešenějších citech lidstva. Říkají, že bojují ve jménu božím, ve jménu pravdy, pokroku a kultury. Bojují právě na tomto poli za všechno, po čem lze sáhnouti. „Vložili jsme,“ prohlašují, „svůj osud do rukou ducha“.

Mluví-li se, pánové, o kultuře a duchu ve světě, pak velké kulturní národy evropské pevniny mají právo, aby k tomu řekli své slovo! Tyto velké národy daly světu nesmrtelná díla kultury a ducha. Darovaly sice mnoha národům jiných světadílů myšlenkové dědictví celých tisíciletí, nikoliv však duchovní zpupnost, která se dnes šíří na druhém břehu. Domýšlivost není považována u evropských kulturních národů za vzdělání, duchovní zatemnění není zaměňováno s inteligencí a drzost se nenazývá duchem. To nechť si uvědomí duchaprázdní apoštolové nenávisti.

Dříve než jsem napsal tuto přednášku, dal jsem si práci

a prostudoval jsem co nejpečlivěji všechny řeči anglických ministrů a jejich anglosaských sekundantů za uplynulý rok, pokud jde o jejich duchovní obsah. Našel jsem nekonečné opakování morálních traktátů, ale zároveň přímo zahanbující nedostatek duchovní podstaty a věčnosti. Duchovní esence tohoto celoročního výkonu vrcholků anglosaské inteligence jest asi tato:

Hitlerův nový řád záleží ve světovém panství německého národa.

Nacisté chtějí ujařmiti lidstvo.

Anglie bojuje za princip, za svobodu a za budoucnost celého světa.

Svádí bitvu dobra proti zlu.

Anglie bojuje za svobodu a demokracii, za pravdu a důstojnost proti duchovní tyranii.

Demokracie bojují boj lepší lidské přirozenosti.

Chceme zachrániti společně duši lidstva.

Chceme uvéstí pochodující lidstvo na široké cesty pokroku.

Zahyne-li demokracie, zahyne svět.

Jsmo jednotou hledačů světla proti silám zla.

A tak to jde dále a stále tímž tónem. Bezelstní čtenáři a posluchači těchto frázovitých výlevů musí uvěřiti, že tu pozdvihují svůj hlas skuteční koryfeové ducha, ba hotové hory moudrosti proti barbarskému zpátečnictví nové doby. Zbavíme-li však tyto řeči přetékaající morálkou jejich slovní nabubřelosti, ubráníme se stěží dojmů, že hlupáci století si tu dali dostaveníčko. Přihlédneme-li blíže, vyklube se z toho totiž pouze hrstka nepochopených hesel a zneužitých pojmů, které, postrádající veškeré logiky a nejmenší stopy věčného odůvodnění — jakoby na posměch myslícímu světu — jsou vytrubovány do světa jako zjevení vrcholného po-

znání: „mravnost“, „svoboda“, „pravda“ a „demokracie“ jsou tu míchány podle potřeby jako cocktail a předkládány posluchačům.

O m r a v n o s t i v životě národů, o tom, co je dobré a zlé, na které straně stojí andělé světového řádu a na které ďáblové, o tom, kde jsou mravné vlády a kde vlády pokrytecké, které rozpoutávají války ve jménu lidskosti a znemožňují jejich zakončení rovněž ve jménu lidskosti, o této otázce — myslím — rozhoduje nikoli lidský duch, nýbrž vyšší Prozřetelnost. S lidmi, kteří obchodují s Kristem, nelze diskutovati o morálce. „Spínají ruce a uzavírají kompromis s Bohem,“ jak kdysi napsal básník Wilhelm Jensen. Rasa, která strhla morálku do bláta tak, jak to učinili Angličané, neměla by býti tak opovážlivá, aby bojovala ještě zbrani morálky.

Pokud jde o pravdu, i ona je temným bodem v životě Britů. Právě tak jako mají svůj vlastní mravní zákon, tak si vytvořili vlastní pojem o pravdě. Byl to jeden z jejich veličin, bývalý ministerský předseda Stanley Baldwin, který s podia anglické vysoké školy pronesl tato slova:

„Na bojišti mezinárodní soutěže a mezinárodních konfliktů lidé postavili lásku k vlasti jako nezbyt-
nou ctnost státníků nad lásku k pravdě.“

To je legitimace nepravdy. Lžou ve jménu národa. Jejich celé politické dějiny jsou toho jediným potvrzením. Jakou cenu může potom mít slovo „pravda“ v jejich ústech!

Promítneme-li ostatní fráze do roviny věcné diskuse, abychom s nimi polemisovali v oblasti lidské logiky, pak zbudou dva srozumitelné pojmy, pojem svobody a demokracie.

Kdo chce mluvit o svobodě, musí vědět, co je svoboda a co znamená v soužití národů. Demokratičtí mluvčí za

Kanálem tvrdí, že mají svobodu ve věčném pachtu a prohlašují, že u nás není svobody. Na důkaz opaku bych si rád dovolil osvobodit jejich „svobodu“ od panství fráze.

Ačkoliv problém svobody jest sloupem individualistického myšlení, filosofové liberalismu nedovedli nám nikdy dát uspokojivou odpověď na tuto nejvýznamnější otázku, jakou zná historie lidského myšlení. Anglosaští demokraté zůstávají nám však dlužni jakoukoliv logickou definici. Vykládají svobodu lidským právem a lidská práva svobodou. Celek je bludný kruh slovních obrátů, které nic neříkají.

Byl to anglický filosof, který právem řekl, že omyl lze nejtíže překonat tehdy, tkví-li svými kořeny v řeči.

„Nevhodná slova tvoří řetěz, který poutá lidi k nerozumnému jednání. Každý nevhodný výraz obsahuje zárodek klamných tvrzení. Tvoří mrak, který zahaluje skutečnou povahu věcí a je často nepřekonatelnou překážkou objevu pravdy.“

Takové zmatení pojmů vyvolalo také slovo „svoboda“ v hlavách tak mnoha lidí.

S v o b o d a je slovo, které povznáší a naplňuje nadšením, které však také často bývá nepochopeno a špatně vykládáno. Právě tak jako za všech dob přitahovalo nejlepší duchy, tak také za všech dob zneužívali ho ti nejhorší pro své účely. Je to společné místo citů a myšlenek, na kterém individualismus slaví pravé orgie.

Svoboda individua, praví individualismus, je prvorozen-
cem lidských práv. Avšak již toto východisko jeho myšlení je falešné. Již Aristoteles učil: „Lid jest přirozenosti blíže než jednotlivci.“ Naše pojmy mají svůj původ nikoliv v jednotlivci, nýbrž, jak jsem vám vyložil, v pospolitosti. Tedy každý pojem svobody, který není založen na pospolitosti, nezakládá se na skutečnosti věcí. Pojem svobody,

který není odvozen z pospolitosti, je a priori nesprávný a pro jakékoliv poznání v oblasti lidského soužití nepoužitelný. Jeho účinek na život není kladný, nýbrž ničivý. Proto také tak zvaná „individuální svoboda“, jak povrchně a samozřejmě tvrdí její apoštolové, není něco, co by bylo dáno člověku snad od přírody. Od přírody je mu dáno vědomí pospolitosti, vědomí povinnosti k celku, v němž se narodil.

Individualistický pojem svobody chce však osvoboditi jednotlivce od povinnosti k pospolitosti. Cit pro řeč nazývá takového člověka, který se chce zbaviti svých povinností k pospolitosti, jednotlivcem nebo subjektem.

Kant, tento titan mezi filozofy, dal, jak známo, problému svobody vrcholný mravní výklad tím, že nás učil chápati svobodu a vázanost ve vzájemném souladu. Bylo jeho největším duchovním činem, že poznal člověka současně jako svobodného i vázaného. Co znamená toto poznání v souvislosti nových myšlenek a jaké uzavřené řešení problému svobody vyplývá z jeho synthesy, to jsem vyložil podrobněji již dříve. Odpověď zní: Člověk jedná jen tehdy skutečně svobodně, jedná-li v souladu s podstatou pospolitosti, k níž náleží.

Z toho vyplývá jasně, proč svoboda může býti pouze tvůrčí svobodou a proč patří jen člověku, který koná tvůrčí práci pro pospolitost.

Francouzská revoluce napsala sice slovo „svoboda“ na své prapory, ale ve skutečnosti udusila svobodu v bezuzdnosti individualismu. To, co zůstalo, byla jen parafráze slova, jíž se zmocnili plutokraté, aby pod praporem svobody zvětšili okovy poroby.

Naše revoluce nezničila svobodu, nýbrž zbavila svobodu liberalismu frázovitosti a umožnila uplatnění skutečného obsahu svobody.

Skutečná svoboda existuje toliko ve vyšší vázanosti. To platí nejen pro život jednotlivců, nýbrž také pro život národů mezi sebou. Také svoboda a svrchovanost národů navenek jsou omezeny hranicemi, které jsou dány prostorovými skutečnostmi a zdravými zásadami organického pořádku. Jak laciná a neobratná, jak nesmyslná a nevěčná je domněnka našich odpůrců, že Německo chce dobýti světa. Chtějí namluviti národům, že odtud táhne opět do pole jeden z největších politických dobrodruhů lidstva, aby se honil za starým snem světového panství.

Myslím, že taková tvrzení jsou vůbec možná jen proto, poněvadž existují národy, které jsou lehkověrné jako děti. Pracuji po Vůdcově boku již deset let. Myslím, že kdyby měl v úmyslu dobýti světa, byl bych o tom také někdy něco slyšel. Taková průhledná a směšná tvrzení jsou nejen neslučitelná s myšlenkou a základem nacionálního socialismu, nýbrž jsou jeho příkrým protikladem.

Základní politický prvek nacionálního socialismu tvoří lidově-politická státní myšlenka. Neusiluje o imperialistický výboj, nýbrž o vnitřní semknutí a lidové soustředění. Jejím cílem není expanse navenek, která tříští síly, nýbrž vnitřní racionální výstavba a zajištění životní základny lidu. Nacionální socialismus uplatnil myšlenku, že vzájemné vztahy států mohou nabýti trvalého rázu, jestliže tvář národů je jasná a jednotná a jestliže odpovědné a autoritativní vedení tkví svými kořeny v lidu.

Životní řád Říše je výrazem lidově-politické sjednocenosti a jasných směrnic navenek. Myšlenky a dynamika nacionálního socialismu jsou plně zaměřeny k míru, za předpokladu, že bude dána a zajištěna životní základna našeho 90milionového národa v srdci Evropy. Nacionálně socialistickému Německu byl vnucen boj, poněvadž životní zásady Anglosasů zaměřené k imperialismu a ovládnutí

světa nechtějí uznati tyto nejprostší předpoklady života našeho národa, který je nakloněn pokojnému vývoji. Proto nám vyhlásili válku. Je to válka ničivé síly, kterou vede Anglie proti konstruktivnímu řádu v životě národů. To, že nacionálně socialistické Německo se v této válce, která mu byla vnucena, ukázalo silnějším než útočníci, není vůbec důkazem násilnosti jeho principu, nýbrž pouze důkazem síly obsažené v jeho myšlenkovém řádu.

Tato válka, tak říkají naši vyzyvatelé, je bojem demokracie proti tyranii. A také zde musíme těmto politickým hercům strhnouti masku, respektive zbaviti jejich obecnostvo brýlí minulých dob.

Dovolte mně, abych zde dal slovo neutrálnímu učenci, který napsal nedávno článek „Hitler a demokracie“. Položil otázku, proč Vůdce je odpůrcem demokracií, když přece sám vyšel z lidu a jako prezident nejdemokratičtější republiky na světě je s lidem v bezprostředním a upřímném styku. Ve svém průzkumu dospěl tento učenec k závěru, že zejména moderní demokracie, francouzská, anglická a americká, nemají zřejmě nic společného s vůlí lidu. V základě byly jen zástěrkou stranických zájmů a kompenzačních obchodů několika politických kruhů horní vrstvy národa. Chyby liberální demokracie měly své kořeny již v jejich tvůrcích, kteří jí dali do vínku materialistické a utilitaristické světové názory a hospodářský individualismus. To vše tvůrci liberální demokracie přikryli nestoudně idealistickou fasádou. V heslo „Svoboda, rovnost, bratrství!“ sami nikdy poctivě nevěřili. V tak zvaných západních demokraciích lid není skutečným nositelem práva, nýbrž je jím několik tisíc kapitalistů. Za záclonou demokracie skrývá se sobectví pohodlně žijící menšiny.

Tyto vývody řaly do živého. Nemělo by se stále jen mlu-

viti o „demokracii“, nýbrž mělo by se také jednou odpověděti na otázku: Co je demokracie? Co vlastně znamená?

Je-li demokracie anonymní vládou několika málo jednotlivců, vykonávanou za pomoci zlata a libovolně vytvářeného veřejného mínění, pak mají pravdu naši odpůrci, nazývají-li se demokraty. Znamená-li však demokracie skutečnou vládu lidu, pak nemají demokracii oni, nýbrž my. Nezáleží nám zvlášť na tom, abychom se zdobili tímto slovem, které je svou politickou minulostí tak těžce kompromitováno. Používají-li ho však plutokraté k tomu, aby maskovali své panství a klamali lid, pak také zde musí býti zjednáno jasno v pojmech.

Kdo zkoumá nacionálně socialistickou státní myšlenku v její nejvnitřnější struktuře a v její praktické funkci, musí v ní poznati nejmodernější vládu lidu, jakou znají dějiny. Tato myšlenka staví proti anonymnímu principu zruďné demokracie princip vůdcovství a odpovědnosti skutečného lidového státu. Spatřuje vůli lidu nikoli v mrtvé parlamentní číslici, k níž se dospívá za pomoci peněz a finančního vlivu, nýbrž chápe ji vždy a všude v stálé a bezprostřední sounáležitosti s životem národa. Proto nacionálně socialistická strana není také stranou v parlamentním smyslu, nýbrž prostě stranou německého lidu. Je velkým vykřičníkem sociálního svědomí národa, její ruka spočívá na tepně lidu, cítí jeho nejjemnější hnutí, ví o jeho starostech a nedostacích, zná jeho potřeby a přání, jeho radosti a jeho bolesti. Je jeho pomocníkem a rádcem, stálým nositelem jeho podnětů od vrstev nejnižších až k nejvyšším. Dala stotisícům soukmenovců ze všech vrstev a povolání politickou odpovědnost a vytvořila tím pro desettisíce Němců možnost, aby na základě politického osvědčení nastoupili na vůdčí místa Říše. Spojila organicky a nerozlučně věčný proud mládeže s životem národa a vy-

tvorila vůdcovský výběr, který generace za sebou jdoucí neustále nutí k živému zasazení sil. Skrze ni nabývá zřejmé podoby nikoli problematická vůle parlamentních čísel, nýbrž skutečná vůle lidu. V principech výchovy, výkonu a vůdcovského výběru dala národu — řekl bych — podivuhodný funkční systém, rytmus sil, které se samy ze sebe neustále obnovují.

Skoro před 2500 lety napsal Plato ve svých „Zákonech“, že nejgeniálnější ústavou lidu jest ta, v níž se podaří „přivést masu k tomu, aby se dobrovolně podřídily, a moudré z jejich středu k tomu, aby vedly“. Nový lidově politický vůdcovský princip, který Německo a Itálie vytvořily skrze své geniální vůdce, učinil tuto vznešenou politickou myšlenku skutečností. Jestliže mesiášové demokracie a plutokraté mluví dnes plni opovržení o „diktaturách“, pak se skrývá za touto duchovní nadutostí jen hřích nevědomosti nebo snůška pokrytectví, které se ničeho tak neobává, jako poznání pravdy, až národové procitnou.

A ještě jeden velký problém zbývá rozřešiti, chceme-li si ujasnit duchovní základy nového evropského řádu.

Francouzská revoluce razila výrok o „rovnosti všeho, co má lidskou tvář“. Tato myšlenka rovnosti je kořenem, z něhož vyrostla sociální myšlenka 19. století. Z tohoto falešného předpokladu vznikl však také onen zmatek pojmů, který je téměř tragický a kterým byl tak dlouho zatížen problém socialismu. Lidé nejsou od přírody rovní, nýbrž nerovni. Jsou lidé schopní a méně schopní, zdatní a méně zdatní, lidé, kteří něco dovedou, a ti, kteří nedovedou nic. Problém, který má řešiti socialismus, nezáleží tedy v tom, aby byl vytvořen soulad zájmů mezi rovnými, nýbrž aby byl vytvořen soulad zájmů mezi nerovnými. Pouze takový princip, který dovede přinést toto ře-

šení, může si činiti nárok na to, že poskytuje plodný řád lidského soužití, který je v souladu s přirozeným vývojem.

Nacionální socialismus vychází z nerovnosti jednotlivců, žádá však pro všechny rovnost možností v z e s t u p u. Poskytuje všem pracujícím stejné vyhlídky a při stejných schopnostech stejné možnosti úspěchu. Vrací vyděděncům neblahého kapitalistického vývoje hospodářskou rovnoprávnost tím, že odklízí všechny překážky, které před nimi nakupil liberalistický systém se vším svým nadprávním majetku a kapitálu jako zeď, přes kterou se nelze dostat dále. Klade tím základy hospodářského a sociálního pořádku, v němž každý soukmenovec, ať je kdokoli a přichází odkudkoli, může vystoupiti k nejvyšším místům v hospodářství a ve státě, má-li k tomu sílu, vůli a schopnost.

Tento skutečný socialismus, který otvírá i nejprostšímu člověku svět hospodářského úspěchu, učí, že sloužíme nejlépe vlastním zájmům, postavíme-li blaho celku v čelo svých přání. Uvádí zájem jednotlivců v soulad se zájmem národa a umožňuje tím rozvoj hospodářských sil celku k blahu individua. Tento princip je jednou z nejpožehnanějších myšlenek, které byly snad kdy vytvořeny, je myšlenkou, která poskytuje možnost, aby hybné síly lidského hospodářství byly zmnohonásobeny.

Tento socialismus výkonu, který dává všem stejné možnosti, avšak jen zdatným úspěch, vytváří jediné možnou harmonii sociálních zájmů mezi nerovnými lidmi, jak se v životě vyskytují. A je zároveň nejduchaplnější a nejvrcholnější formou sociálního života vůbec, poněvadž z ní národ může rozvíjeti své síly vždy k novému rozkvětu.

Dříve než promítnu tuto myšlenku do mezinárodní oblasti, abych vyložil její použitelnost pro soužití národů, rád bych připojil několik slov o hospodářství. Neboť nové

východisko našeho myšlení přineslo také zde nacionálně socialistickému Německu nekonečně zajímavá a pronikavá řešení. Nacionálně socialistické myšlení učinilo také na poli hospodářství cenný objev. V jemném pletivu sítě moderních hospodářských dějů našlo jádro hospodářské síly a pod závojem peněz poznalo lidskou práci jako základ, který vše oživuje. Našli jsme v labyrintu hospodářských představ niť Ariadnina klubka, které naše hospodářské myšlení přivádí zpět k jasným pojmům: k produktivní práci.

Dospěli jsme k poznání, že ve skutečnosti pouze produktivní práce vytváří spotřební životní statky a že proto hospodářství není problémem peněz a kapitálu, nýbrž problémem produkce. Proti kapitalistickému hospodářskému principu: „Kapitál musí vyráběti kapitál“ staví tento systém pravdu, která zní: „Práce tvoří práci“. Proto jsme u nás svrhli s trůnu liberalistické dogma o primátu kapitalistické rentability a nahradili je principem národohospodářské produktivity. Tím jsme položili základ k hospodářskému vzestupu národa. Jeho úspěchy jsou živým důkazem správnosti tohoto hospodářského systému, který odpovídá velikosti nové doby. Tento nový systém nezná už nezaměstnanosti! Tento hospodářský systém nezná inflace! A jestliže se, jsouce ještě v zajetí pojmů minulosti, tázete: Jak se jmenuje tento nový hospodářský systém, jaké je jeho jméno? Pak můžeme odpověděti toliko: Tento hospodářský systém nemá proto ještě jména, poněvadž takového systému v dějinách doposud ještě nikdy nebylo.

Dospěli jsme k poznání, že v hospodářství peníze nemají ceny samy o sobě, nýbrž jsou jenom funkcí, a že vázati se na zlato bylo sice účelné v dřívější primitivnější hospodářské epoše pro výměnnou funkci peněz, ale ukázalo se pro funkční úlohu peněz neúčelným, ba dokonce škodlivým a osudným v době moderního pokrokového hospodářství. To-

hoto primitivního zbytku dávno přežilé hospodářské epochy se zmocnila židovská plutokracie, aby v něm zakotvila své panství. Za pomoci zlatého preludu udržuje představu, že peníze nejsou prostředkem k dosažení účelu, nýbrž účelem samy sobě a ve zločinném sobectví dusí hospodářský pokrok národů.

Nacionální socialismus dospěl k poznání, že nejlepším základem každé měny jest důvěra ve vedení státu a v produktivní síly národa. Učinil konec zlatému preludu v Německu a má jen soucitný úsměv pro ony národy, jež ani dnes ještě nepochopily skutečnou roli žlutého kovu, který drží v poutech pokrok lidského hospodářství a je z útrob země dobýván jen proto, aby byl opět pohřben v hlubinách sklepních tresorů.

V moderním hospodářském životě zlato se stalo nejen činitelem bez výkonu, nýbrž dokonce brzdou jeho rozvoje. Je odpůrcem principu výkonu, který podněcuje hospodářský pokrok a sociální vývoj národů. Vložil jsem vám blahodárné účinky této myšlenky uvnitř německého národa. Věřím, že jí jako principu řádu v soužití evropských národů patří také budoucnost. Tomu bych chtěl v následující části své přednášky věnovati několik slov.

Právě tak jako lidé, ani národové nejsou od přírody rovní. Také v životě národů lze uskutečniti soulad a harmonii zájmů pokojnou cestou jen tehdy, vytvoříme-li rovnost podmínek, za nichž spolu navzájem soutěží. Také národové mohou — podle daných přirozených měřítek — zaujmouti v tomto světě své místo jen podle svých schopností a podle toho, co vykonali pro tento svět. Také v zápase národů smí státi v čele jen ten nejlepší na základě svého výkonu a své ceny. Neboť právě tak jako princip výkonu a výběru vede uvnitř národa k nejvyšší formě jeho vývoje,

také v životě národů mezi sebou je princip výkonu ručitelem jejich vyššího vývoje společného. Jen skrze tuto zásadu mohou se také v kruhu národů uplatnit síly, které zajišťují všem největší možný pokrok a tím nejvyšší vývoj každému jednotlivci.

Kdyby bylo vůbec možné, aby v životě národů násilí bylo nahrazeno pokojným vyrovnáním, pak věřím, že tato myšlenka rovnosti podmínek pro všechny chová v sobě jediné možný konstruktivní princip míru. Ve Svazu národů byl již jednou, třeba že tak činili jen lehkověrní, spatřován pokus o vyloučení válečných utkání mezi národy a nahrazení jich organizační míru. Byl to však neschopný pokus prováděný na neschopném předmětu. Svaz národů, který navenek byl vybudován na principu rovnosti, stal se nástrojem vítězů proti přemoženým, zvěčněním nenávisti a nespravedlnosti mezi národy, nerovnosti podmínek a potlačování lidského výkonu.

Naproti tomu uznání principu výkonu v životě národů je skutečně tvůrčím a dynamicky pořádacím regulativem, principem, který na místo násilí dovede postavit pokojné soutěžení národů, poněvadž dává všem stejné podmínky, to jest všem národům stejné možnosti, aby braly účast na pokladech země a měly z nich užitek podle své schopnosti a výkonnosti.

Již dříve jsem odpověděl na otázku, která je pro naši národní pospolitost jednou z duchovně nejpalčivějších, totiž na otázku: Jak může existovat osobnost, jak může existovat osobní svoboda v pospolitostní vázanosti? Tehdy jsem ukázal řešení tohoto problému ve vzájemně působící jednotě nacionálně socialistické myšlenky, v níž pospolitost je nositelem osobnosti, aby osobnost opět působila ve prospěch celku. Podobný duchovní klíčový problém přináší dnes otázka mezinárodního řádu národů, totiž otázka: Jak

je možný společný řád národů za předpokladu jejich svobody navenek? Odpověď může znít pouze takto: Nikoli na základě zásady nadprávní jednotlivých národů, nýbrž pouze skrze princip stejných možností pro všechny. Nikoli jen málo jednotlivců, kteří se násilím zmocnili největší části zemských pokladů, má mít podíl na vývojových možnostech tohoto světa, nýbrž všichni podle svého výkonu.

Uznání principu výkonu vytváří přirozené pojítka se společným řádem, v němž mohou stát vedle sebe svoboda a závazek. Je to myšlenka rasově učeněného, ale organicky vázaného řádu národů. Zrodila se z nové synthesy ducha dvou velkých kulturních národů kontinentu, aby vzbudila Evropu k nové víře, k novému vývoji a k novému pokroku.

Tato myšlenka je hodna velké duchovní tradice tohoto kontinentu. O tom, co kulturní a státotvorná síla římského imperia dala Evropě a světu, nepotřebuji se zde šířit. Téměř po tisíciletí evropský řád byl chráněn a zabezpečen myšlenkou Německé říše a německého císařství. Duchovní účinky Kopernikova obrazu světa připravily obrat v tomto řádu hierarchické vázanosti. Třicetiletá válka znamenala ve skutečnosti jeho konec. V evropském zmatku, po rozpadu starého pořádku, Francie vytvořila ideu absolutismu. Z francouzské revoluce vyrostl proti absolutismu objev myšlenky lidských práv, který byl bohužel nesprávně pochopen. Myšlenky francouzské revoluce odstranily přežilé a brzdicí vztahy, avšak nevytvořily nových tvůrčích pout. V tom je její slabost a — chceme-li — její tragika. Tím, že uvolnil vázané síly, liberalismus nepochybně dal mnoho pokroku lidstvu, avšak ve své individualistické zručnosti vyvolal osudné následky pro sociální život národů. Ze svobody živností vznikla diktatura kapitalismu, ze svobody tisku diktatura židovského ducha, z demokracie panství plutokratů.

Revoluce naší doby svrhne nyní s trůnu individualismus jako falešnou základnu myšlení a objevuje lidská práva národa, která kladou základy nové epochy ve vývoji Evropy a jejího životního řádu. Mohutné možnosti kulturního a sociálního rozkvětu, zmnohonásobení hospodářských sil a vzestupu životní úrovně jsou obsaženy v tomto novém řádu, v rozčlenění jeho rozsáhlého hospodářského prostoru a v jistotě a bezpečnosti jeho politické stability. Díky tomuto řádu a jeho plodným principům pozdvihnou se národové Evropy z trosk minulé epochy opět k novému rozkvětu.

Byly to vždy myšlenky kontinentálního původu, které určovaly politický a sociální vývoj tohoto světadílu a umožňovaly pokrok jeho národům. Co jsou proti tomu osobité nároky ostrovanů? Dala snad Anglie někdy evropskému kontinentu jen jediný plodný životní princip? Základou jejího řádu pro svět byly násilí a lup. Životu evropských národů dodávala vždy jen příspěvky ničivého rázu. Téměř všechny myšlenky lidského útisku, lidské nemorálnosti a lidského úpadku se zrodily v Anglii. Z Anglie byla Evropa oblažena naukami utilitarismu, egoismu jako nejvyšší hybné síly lidského pokroku a zločinného hospodářského materialismu. Anglie jest rodnou zemí tak zvaného „klasického národního hospodářství“, nauky o zisku, která našla nejvyšší smysl lidského hospodářství v této větě: Kapitál musí vyráběti kapitál. Lidskou pracovní sílu prohlásila za zboží. Učinila peníze samoúčelem a národy spoutala řetězy zlatého šílenství. Anglický duch přinesl evropským národům nejkriklavější kapitalismus a s ním také nejpropastnější hloubky lidské sociální bídy. Jediným „principem řádu“, který Anglie darovala Evropě, byl princip rovnováhy evropských sil, boj všech proti všem, neustálé podněcování pevninských národů, aby se drásaly

samy mezi sebou. Tento princip učinil válku v míru na kontinentě trvalým stavem, aby podle potřeby mohl ji proměnit v krvavé peklo.

Anglické příspěvky Evropě byly odedávna brzdou všeho organického pořádku mezi jinými národy. Esenci anglické ženevské politiky tvořilo zvěčnění nenávisti. Sliby záruk, které dávala Anglie, jsou podvodem páchaným na národech, jež jí důvěřovaly. Bez rozpaků Anglie je vydala zkáze. Její morálka není nic jiného, než maska, a její fráze nic jiného, než demagogie.

Pokusil jsem se, pánové, vyložit vám nosné myšlenky, které, vycházejíce z revoluce myšlení, rýsují se jako duchovní základy nové Evropy. Podal jsem vám obraz duchovních souvislostí, které tvoří úvod nové epochy v životě národů. Myslím, že tyto myšlenky jsou správné, poněvadž odpovídají jak zákonům logiky, tak i citu a dynamice naší doby. Jsou tak prosté jako všechno veliké v životě, tak přesvědčivé, že na ně nelze útočiti a že dokonce i v Anglii by je dnes rádi přijali. „Potřebujeme v Evropě nový řád, poněvadž lid Velké Britanie není připraven na to, aby zemřel za řád starý“ — tak se dnes prohlašuje. Marná námaha! Nikoho již neklamou! Velké tvůrčí myšlenky mohou býti uskutečňovány jen týmiž silami, které je vyvolaly v život.

Jiní opět mají ctižádost, aby se stali mesiáši nové doby. Poněvadž však žijí ještě v duchovní temnotě minulé epochy a nemohou pochopiti velikost doby nové, dali se na cestu demagogických frází a horlivé nenávisti. Žijí v oblasti duchovního zatemnění a vedou křížovou válku za tak zvanou „svobodu ducha“. Avšak to, co nazývají bojem za lidskou svobodu, je ve skutečnosti boj proti lidskému pokroku, to, co označují jako boj za demokracii, je boj nejomezenější nesnášlivosti, co prohlašují za boj za

pravdu, je boj totální temnoty proti světlu nového poznání. Pozdější doba pozná v nich nejtemnější duchovní reakci dějin, budovatele hranic 20. století, hanbu lidstva, proti níž se musí pozdvihnouti celý duchovní svět, který si musí dodat odvahu, aby veřejně nazval všechno pravým jménem. Filosofie naší doby není žádnou tajnou vědou. Říše jejích myšlenek je přístupna i nejprostšímu soukmenovci. Jestliže stolice duchovních věd v Evropě se staly neplodnými, poněvadž jim chybí základna nového myšlení, pak byl dnes opět vytvořen tento nový základ, z něhož může vyrůst nový plodný duchovní život, aby ve službě pravdy působil pro budoucnost národů.

Bylo vždy a je také dnes mou snahou, abych mobilisoval tisk jako vedoucí duchovní nástroj národů pro tento vysoký cíl. A věřím, že zasadíme-li všechny prostředky a nástroje lidského rozumu společně v boji proti zpátečnictví, budeme mít moc, abychom rozum dovedli k vítězství.

Dnešní reakcionáři označují ve své pošetilosti svůj systém jako prazáklad světového řádu. Prohlašují, že zahyne-li demokracie, zahyne svět. Zahyne však pouze svět jejich přežilých názorů a vyvstane svět nový.

Mluvil jsem o vůli k pořádku, o úsilí o vyšší a pokrokovější vývoj jako o vyšším příkazu v životě národů. Národům, kteří poslouchají tohoto příkazu, kyne přízeň osudu. Na těch, kteří ho nedbají, bude v době rozhodování vykonán neúprosný rozsudek dějin.

Pánové,

dospívám k závěru své přednášky, kterou konám méně z důvodů politické oportunity, než z vnitřního závazku k sebeúctě ducha. Záplava špíny, kterou po nás házejí, nemůže na nás učiniti žádného dojmu, avšak tak vyzývavě

vystupování duchovně méněcenných a tak primitivní a zahanbující myšlenková chabost, jaká se zde rozpíná, vyžadují odpovědi v zájmu důstojnosti a vážnosti duchovního světa.

Nebyl bych se podjal úkolu, abych před takovým forem rýsoval siluetu oněch myšlenek, které jsou dnes na pochodu, aby vybudovaly novou Evropu, kdybych k vám mluvil z oblasti šedé teorie a daleko od živoucí skutečnosti. Bezprostřední názor na tvůrčí osobnost a její sílu, která vytváří budoucnost, mně však dovoluje, abych se cítil spojen s rytmem nové doby. Chtěl jsem také, aby závan jejího živoucího ducha ovanul i mé posluchače.

Mluvil jsem úvodem o myšlence a osobnosti jako o tvůrčích silách v životě národů. V osobnosti, které je nejen přáno, aby vytvářela myšlenky, nýbrž, aby je také činem měnila v živoucí skutečnost, je ztělesněn sám život ve své dokonalosti. Velikost takové osobnosti je všem zřejmá ve velikosti jejích děl. Avšak pohled do rozvodní sítě jejích myšlenek, do rytmu jejích ideí a do dílny jejího tvořivého ducha jest dopřán pouze několika málo jednotlivcům. A toto vědění a tento názor, umožněné 10 lety každodenních a bezprostředních zážitků — kdy jsem viděl zrození národa z hloubek nejhlubších a růst veliké říše skrze moc osobnosti — mne snad opravňují, abych konstatoval toto: Kdyby ti, kdo řídí svět, který se nazývá demokratickým, měli jen zlomek Vůdcovy vnitřní velikosti a jeho vědomí odpovědnosti, bylo by lépe postaráno o štěstí národů a blaho lidstva na této zemi!

Právě znalost těchto věcí mne zavazuje, abych je jednou vyslovil veřejně.

Táž velikost ducha, kterou kulturní národové kontinentu tak často vytvořili v dějinách západního světa, vystupuje dnes opět, aby uskutečňovala rozhodnutí, která určují běh

staletí. Národové cítí závan této velikosti, pouze mozek státníků určitých demokracií není dost veliký, aby ji pochopil.

Skutečně veliké myšlenky prýští ze srdce a jsou také srdcem chápány. Dnes se probouzejí ti národové našeho kontinentu, kteří se neuzavírají znamením doby. Síly, které věří ve veliké myšlenky, se počínají soustřeďovati. Z předbojovníků a spolubojovníků přežilí minulosti stávají se spojenci vzestupné budoucnosti. O tuto budoucnost se ještě bojuje. Avšak rozsudek dějin byl již vyřčen. Myšlenky nové doby, které mají vésti národy k novému vývoji a k novému rozkvětu, jsou již na pochodu. Jejich rytmus oživuje pochodový krok armád a vojenských oddílů, které nastoupily k boji jako bojovníci za lidská práva svých národů a za věk lidu.

Každé skutečné revoluci dostává se posvěcení v boji, každá opravdová revoluce nachází svůj cíl v řádu. V onom skutečném řádu, který nechová v sobě jádro nových válek, nýbrž otvírá dokořán brány lidského pokroku, poněvadž zaručuje národům cestu klidného rozvoje.

Odpovědný redaktor: Růžena Kadlecová,
Praha XII., Schwerinova 62.

Vydává, tiskne a expeduje Orbis a. s., Praha XII., Schwerinova 62. Vychází v nepravidelných lhůtách nejméně čtyřikrát ročně. Poštovní dohlédací úřad Praha 25. — Praha dne 25. ledna 1941.

Časové knížky, které dnes musí každý číst!

NA OKRAJ NOVÉ DOBY

	K
<i>Jean de la Hire,</i> HRŮZY, KTERÉ JSME VIDĚLI	15.—
<i>Giselher Wirsing,</i> STO RODIN OVLÁDÁ BRITSKÉ IMPERIUM	12.—
<i>F. Zelenka,</i> SOUMLAK ANGLIE	12.—
<i>J. F. Fuller — C. Scarfoglio,</i> EVROPA BEZ ANGLIE	9.—
<i>Emanuel Moravec,</i> VE SLUŽBÁCH NOVÉ EVROPY	váz. 55.—
<i>Alois Kříž,</i> KREV ZA NOVOU EVROPU	25.—
<i>Dr. Kurt Ziemke,</i> TAJEMNÝ AFGHANISTAN	brož. 70.—

Celá serie K 198.- DODÁ KAŽDÝ KNIHKUPEC!

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA XII